

РЕЗУЛЬТАТИ СОРТОВИПРОБУВАННЯ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

О.О. Крайнов, О.Ю. Губич,

Одеський державний аграрний університет вул. Пантелеймонівська, 13, м. Одеса, 65012, Україна, *email*, oleg.odau@gmail.com, lgubich97@gmail.com

Р.М. Златов

СФГ «Балкани», вул Миру 168, с. Михайлівка, Саратського р-ну, Одеської обл.

В роботі вивчалась колекція ярого ячменю в умовах півдня Одеської області. Встановлені найбільш продуктивні сорти з стабільною реалізацією свого потенціалу в різних роках, а також вивчена реакція сорту Дев'ятий вал на весняний посів.

Ключові слова: сорти, ярий ячмінь, урожайність.

В Україні виробництво зерна також є пріоритетним напрямом, а вирощування культур зернової групи домінує протягом останніх двадцяти років, що має значний вплив на екологічний стан агроєкосистем.

Ячмінь посідає четверте місце після озимої пшениці, кукурудзи, соняшнику як за площами, так і за виробництвом зерна. Основні площі під ячменем зосереджені в Кіровоградській, Полтавській, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Одеській, Миколаївській, Херсонській, Хмельницькій та Вінницькій областях.

Також за темпами вирощування зерна ячменю Україна посідає 4 місце в світі, однак останнім часом через низьку рентабельність посівні площі під даною культурою зменшуються кожного року. Не зважаючи на те, що найбільшого поширення отримав ячмінь ярий, саме його посівні площі зазнали суттєвих змін – скоротились в два рази за останні 10 років, в той час як частка озимої форми зростає.

Однак, попри суттєве зменшення посівних площ, виробництво ячменю в Україні демонструє досить стійку тенденцію до зростання за рахунок збільшення врожайності даної культури. Завдяки роботі селекціонерів, які створюють сучасні сорти ячменю, що здатні забезпечувати високу врожайність, на даний час існує багато цінних сортів, які повністю можуть забезпечити виробництво фуражним зерном і пивоварною сировиною.

Разом з тим для отримання найбільш максимального врожаю потрібно використовувати лише рекомендовані для конкретної зони сорти. Тому вивчення реакцій різних сортів ячменю на умови вирощування на даний час залишається достатньо актуальним питанням.

Метою проведеного дослідження було провести сортовипробування ярого ячменю в умовах Півдня України. Польові дослідження проводились в 2018 та 2019 роках на дослідних полях СФГ «Балкани», Саратського району, Одеської області.

Для дослідження було використано дванадцять сортів ячменю ярого: Командор, Гермес, Святовид, Всесвіт, Еней, Сталкер, Адапт, Аватар, Воевода, Галичанин, Вакула, Маураві. А також у 2019 році досіювали по весні Дев'ятий вал який відноситься до двуручок.

Посіви на дослідних ділянках проводили у 2018 році 4 березня, а у 2019 році 28 лютого.

Досліджувані сорти відрізняються як будовою колосу (Сталкер, Командор, Гермес, Святовид, Всесвіт, Еней, Адапт, Аватар, Воєвода, належить до дворядного підвиду, а Галичанин, Вакула, Маураві, Дев'ятий вал - до шестирядного), так і потенціалом урожайності (від 5, 5 т/га у Еней до 10,5 Дев'ятий вал).

Таблиця. Урожайність сортів ярого ячменю.

№ пп	Сорт	Урожайність ц/га	
		2018 р.	2019 р
1	Командор	32,6	37,52
2	Гермес	39,0	33,25
3	Святовид	29,7	30,37
4	Всесвіт	36,3	31,55
5	Еней	26,4	43,5
6	Сталкер	15,7	36,01
7	Адапт	24,6	36,07
8	Аватар	36,7	39,5
9	Воєвода	25,6	37,15
10	Галичанин	29,2	35,36
11	Вакула	29,5	46,95
12	Маураві	30,8	33,59
13	Дев'ятий вал (весняний посів)	-	33,53

Вказані особливості дають можливість всебічно оцінити реакцію різних сортів ячменю ярого в умовах Південного регіону.

Проаналізувавши результати можна побачити що у 2018 році гірше за всі сорти показав себе сорт Сталкер 15,7 ц/га, а найкраще проявили себе сорти Гермес 39,0 ц/га, сорт Аватар 36,7 ц/га, а також сорт Всесвіт 36,3 ц/га та сорт Командор 32,6 ц/га.

А у 2019 році найнижча урожайність була у сортів Святовид 30,37 ц/га, сорту Всесвіт 31,55 ц/га, а найкраще проявили себе сорти Вакула 46,95 ц/га, сорт Еней 43,5 ц/га, та сорт Аватар 39,5.

Також слід відмітити що сорт Дев'ятий вал який при весняному посіві показав непогану врожайність 33,5 ц/га

Таким чином, в умовах Півдня України слід відмітити сорт Аватар, Галичанин, Командор та Гермес які хоч і не мали максимальних значень врожаїв але незалежно від умов року давали стабільно великі врожаї.

Список літератури

1. Тараріко О. Г. Підвищення сталості та продуктивності агросистем в умовах недостатнього вологозабезпечення. Наукові основи землеробства в умовах недостатнього зволоження. Київ: Аграрна наука, 2001. С. 15–19.
2. Тимчук В. М. Перспективи біологізації та органічного виробництва. Посібник українського хлібороба. 2017. Т. 1. С. 40–42
3. Каленська С.М., Матвієнко А.І. Формування урожайності озимих зернових культур за рахунок компенсаційної здатності структурних компонентів. Аграрний вісник Причорномор'я. Одеса, 2013. Вип. 66. С. 35-40.

УДК 347.77.028:631.526.32:339.13.001.25 (477)

ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ ТА ОБІГУ ГЕНЕТИЧНО-МОДИФІКОВАНИХ СОРТІВ РОСЛИН

Ткачик С.О., канд. с.-г н., Український інститут експертизи сортів рослин

Карпич М.К Український інститут експертизи сортів рослин

Баліцька Л.М. Український інститут експертизи сортів рослин

Біотехнології є одним з найперспективніших наукових добутків сучасності. Розширення сфери використання одержаних за її допомогою продукції і торгівлі нею підвищує рівень добробуту і процвітання як у розвинутих країнах, так і в країнах, що розвиваються. На жаль, у той час, як більшість розвинутих країн в світі розширюють виробництво і сферу використання біотехнологічної продукції, деякі держави запроваджують обмеження на неї.

Аналіз сучасного стану, напрямів та перспектив розвитку біотехнологій в сільському господарстві провідних країн світу вказує на відставання України в їх розвитку та впровадженні. Світовий досвід впровадження сучасних біотехнологій, а саме створених на їх базі генетично модифікованих організмів в сільськогосподарське виробництво та інші галузі свідчить, що вони здатні суттєво збільшити обсяги виробництва сільськогосподарських культур, прискорити процеси розробки і виробництва нових препаратів для потреб медицини, харчової промисловості. Темпи росту світового ринку біотехнологічної продукції в останні роки значно збільшилась. На фондових ринках Європи і США сумарна капіталізація біотехнологічних компаній перевищує 225 млрд. доларів.

Розвиток сучасних біотехнологій та їх прикладне впровадження відбувається в галузях сільського господарства, охорони здоров'я, харчової промисловості, охорони довкілля, альтернативної енергетики. В загальному розумінні «біотехнологія» - комплекс природних та штучних технологічних прийомів для створення біологічних систем або використання в наукових та промислових цілях. До біотехнології безпосередньо відноситься біохімія, генна та клітинна інженерія, багато аспектів сільськогосподарської науки та виробництва, в яких застосовуються генетичні маніпуляції. Біотехнологія поділяється на традиційні галузі, де використовуються відомі прийоми (ферментація у виробництві харчових продуктів – виноробство, хлібопечення, сироваріння, виробництво кормів і антибіотиків) та ДНК-технологію або сучасну біотехнологію, яка базується на генетичній та клітинній інженерії, досягненнях молекулярної біології, генетики та біохімії.

Розвиток сучасної біотехнології дозволяє сьогодні отримувати біологічно активні речовини (антибіотики, ферменти, гормони, синтетичні вакцини), харчові білки, створювати нові сорти рослин, породи тварин з визначеними бажаними показниками стійкості до хвороб і шкідників. Найбільшого розвитку та значних результатів набуло застосування ДНК-технологій в галузі рослинництва сільськогосподарських культур. Це виявилось в появі